

На нашу думку, традиційний процес викладання матеріалу загальновідомих положень, прописних істин, не вирішує сучасних проблем оновлення медичної освіти. Тому потрібно розвивати методологію міждисциплінарних досліджень. У цьому контексті на кафедрі ортодонції співробітники працюють над виконанням дослідної роботи за ініціативною темою «Розробка нових підходів до діагностики, лікування та профілактики стоматологічних захворювань у пацієнтів із порушеннями опорно-рухового апарату» і «Обґрунтування методів профілактики та лікування пацієнтів із зубощелепними аномаліями в залежності від їх конституціонального типу та фізичного розвитку».

Аналіз проведених досліджень доводить, що лікар-стоматолог не може зосереджуватися лише на локальній проблемі зубощелепної ділянки, оскільки взаємозумовленість морфології та функції всіх органів і систем організму потребує комплексного вивчення проблеми та комбінованого методу лікування. Отже, студенти мають володіти знаннями з анатомії, фізіології, травматології та ортопедії, лікувальної фізкультури, неврології та низки інших дисциплін, які виходять за рамки стоматологічних.

Відповідно, коли ми маємо на увазі міждисциплінарну інтеграцію, потрібно при складанні наскрізної програми з опанування практичними навичками (починаючи з тем, що вивчаються на 1 курсі, і до стоматологічних дисциплін) окреслювати певний алгоритм засвоєння теоретичного матеріалу та володіння відповідними методиками діагностики і лікування деяких загальносоматичних хвороб, які можуть впливати на порушення розвитку зубощелепної системи (сколіоз, рахіт, порушення ендокринної системи, дитячий церебральний параліч, порушення зору, функції дихання, серцево-судинної системи та ін.).

Технологічний підхід до процесу побудови вивчення матеріалу з предмета «Ортодонція» дозволяє дослідити всі його аспекти, починаючи від постановки цілей, проектування, організації навчального процесу до перевірки ефективності створеної дидактичної системи під час написання історії хвороби, проведення виробничої практики, клінічних розборів, наукових досліджень студентів у студентському науковому гуртку.

Така логіка реалізується в кожній темі трьох модулів, за якими опановується предмет «Ортодонція», а саме: через зовнішню (тема, мета, обладнання, ключові поняття, план, завдання студентам, рекомендована література, теоретичний і практичний блоки, прогнозовані медичні вміння) та внутрішню структуру, що відображає основні положення і принципи технологічної побудови процесу викладання предмета.

Стратегія сучасної медицини на створення пріоритетного напрямку системи сімейних лікарів зумовлює певний зворотний зв'язок між дисциплінами лікувального та педіатричного профілю зі стоматологічними науками (контроль правильного формування прикусу, розвитку лицевого скелета, правильне функціонування органів і систем, які безпосередньо пов'язані зі станом зубощелепно-лицевої ділянки та інше). Тому певні знання з ортодонції дають можливість лікарям загальної практики впевнено почувати себе при аналізі клінічних ситуацій, пов'язаних зі стоматологічними проблемами.

Методика викладання предмета «Ортодонція» становить собою синтез теоретичних знань і практичного досвіду, форм і методів навчання, особливостей діяльності викладача і студентів, концентрує свої зусилля на обґрунтуванні принципів і правил навчання, його форм і методів із метою забезпечення високого рівня професійної підготовки як майбутніх стоматологів, так і лікарів загальної практики.

У своєму становленні методика викладання ортодонції проходить ті ж етапи свого розвитку, що й інші науки: пояснювальну і творчу. На першому етапі методика зосереджує свої зусилля на виявленні особливостей процесу навчання предмета, обґрунтуванні принципів, змісту, методів і організації навчального процесу. З часом, на основі значного нагромадження фактів і їхнього теоретичного обґрунтування, методика викладання ортодонції концентрує свої зусилля на дослідженні закономірностей навчання предмета і розробляє ефективні шляхи керування навчальним процесом із метою досягнення високих результатів у професійній підготовці лікарів, що гарантує в майбутньому виконання персоналом своїх обов'язків на необхідному рівні, ефективне та якісне забезпечення допомоги, що надається.

Отже, загальнометодологічні модулі, що складають робочу програму вивчення дисципліни «Ортодонція», передбачають орієнтацію студентів на оволодіння провідними концептуальними теоріями, законами та закономірностями опанування теоретичних знань і практичних навичок з усіх провідних дисциплін, які вивчаються у вищому навчальному закладі.

Список використаної літератури

1. Вербицкий А.А. Активное обучение в высшей школе: контекстный подход /А.А.Вербицкий. - М.: Высшая школа, 1991. – 207 с.
2. Якупова Я.Р. Активные формы обучения - фактор интенсификации учебного процесса / Якупова Я.Р. // Высшее образование сегодня. - 2007. - № 10. - С.45-48.

КОНСУЛЬТАЦІЯ З ФІЗІОЛОГІЇ ЯК СКЛАДОВА ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ

Соколенко В.М., Весніна Л.Е.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

У статті обґрунтовано думку, що консультація – це дієвий засіб активізації самостійної роботи студентів. Доведено, що успіх проведення консультацій різних видів і форм залежить від рівня їх підготовки та правильної організації. Чітка організація і регулярне проведення консультацій – запорука їх успіху та результативності як важливої організаційної форми навчального процесу.

Ключові слова: консультація, самостійна робота, форми навчального заняття.

Одним із видів навчальних занять є консультації. У зв'язку зі збільшенням кількості годин на самостійну роботу консультації займають особливе місце в структурі навчального процесу у вищій школі.

Консультації (лат. *consultatio* – звернення за порадою) – це форма навчального заняття, за якої студент отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування [2]. Вона може бути індивідуальною або проводитися для групи студентів залежно від того, чи викладач консулює студентів із питань, пов'язаних із виконанням індивідуальних завдань, чи з теоретичних питань навчальної дисципліни. Обсяг часу, відведений викладачу для проведення консультацій із конкретної дисципліни, визначається навчальним планом [1; 3].

Під час відвідування консультацій на кафедрі фізіології студенти вдосконалюють свої знання, вміння, навички, розвивають особистісні якості (увагу, старанність, здатність виділяти головне, здатність творчо підходити до вивчення предмета), необхідні для майбутньої медичної діяльності лікаря. Під час консультацій вони мають можливість навчитися здобувати знання індивідуально та під час групової роботи з одногрупниками.

Навчальну консультацію можна проводити у формі співбесіди в позанавчальний час індивідуально чи з групами за певним графіком або в разі потреби - після заняття, після вивчення розділу програми перед підсумковим заняттям, у процесі вивчення предмета і найчастіше - під час підготовки до іспитів.

Останніми роками значно зріс обсяг навчальної інформації та зменшився аудиторний час для вивчення фізіології (з цього року як у студентів-стоматологів, так і в студентів-медиків аудиторний час зменшився на 20 годин). Це зумовлює необхідність індивідуального та групового консулювання студентів для кращого засвоєння ними нових тем і вироблення навичок культури навчання. Складні, комплексні теми з окремих розділів іноді потребують і поточних консультацій (фізіологія серцево-судинної системи).

Головна особливість навчальних консультацій полягає в добровільному відвідуванні їх студентами. Це також є формою особистого спілкування студента з викладачем. Оскільки час консультації обмежений, запитання викладачу мають бути чітко сформульовані та підготовлені заздалегідь. Це можуть бути питання за темами, які неналежно висвітлені в доступних студентам джерелах навчальної інформації; які дозволяють глибше орієнтуватися в темі, що вивчається; які виникли під час самостійної роботи тощо.

Потреба в консулюванні виникає в переважній більшості студентів. Ця потреба зумовлена різними труднощами в навчанні (недостатня база попередніх знань, недостатнє розуміння предмета, ліквідація неуспішності, усунення поточних труднощів, потреба в структурованні та систематизації знань, поради щодо використання додаткової літератури, виконання індивідуальних завдань, науково-дослідної роботи). У студентів також виникають потреби, пов'язані з психологічними труднощами: невпевненість у своїх можливостях, відсутність уміння виступати перед аудиторією, сумнів щодо правильності вибору спеціальності, суперництво в студентському колективі, потреба в саморозвитку, самовдосконаленні, самонавчанні [4].

Ефективність і цілеспрямованість консультації як форми організації навчання у вищому навчальному закладі досягається за рахунок ретельної підготовки до проведення кожної консультації, чіткого визначення її мети, ґрунтовного осмислення основних вузлових моментів, положень, які будуть докладно висвітлені під час зустрічі зі студентами. Усі етапи консультацій необхідно поєднувати з іншими формами організації навчання у ВНЗ. Для успішного їх проведення виникає потреба в систематичному опитуванні студентів про те, які в них є запитання, побажання, пропозиції щодо організаційних, часових і змістових аспектів консультації, врахування висловлених ними думок в подальшій навчальній роботі; орієнтації майбутніх фахівців на постійне професійне самовдосконалення. На жаль, достатньої кількості годин на проведення консультацій навчальним планом із фізіології не передбачено. Це змушує творчий пошук викладача щодо оптимізації навчання й обмежує, збіднює самостійну роботу студентів.

Отже, консультація – дієвий засіб активізації самостійної роботи студентів. Але успіх проведення консультацій різних видів і форм залежить від рівня їх підготовки та правильної організації. Чітка організація та регулярне проведення консультацій – запорука їх успіху і результативності як важливої форми навчального процесу.

Список використаної літератури

1. Болюбаш Я.Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти: навч. посібник для слухачів закладів підвищення кваліфікації системи вищої освіти / Я.Я. Болюбаш. - К.: ВВП «КОМПАС», 1997. – 64 с.
2. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / С.У. Гончаренко. - К.: Либідь, 1997. – 376 с.
3. Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах, затверджено наказом Міністерства освіти України від 2 червня 1993 р. № 161, Міністерством юстиції України від 23 листопада 1993 р. №173.
4. Стяглик Н.І. Навчальне консулювання як спосіб контролю якості підготовки майбутніх вчителів математики / Н.І. Стяглик // Збірник наукових праць «Педагогіка та психологія». – Харків, 2015. – Вип. 49. – С.129-136.

АЛГОРИТМ ФОРМУВАННЯ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ НА КУРСІ ПЛАСТИЧНОЇ ТА РЕКОНСТРУКТИВНОЇ ХІРУРГІЇ

Соколов В.М., Казаков Ю.М., Аветіков Д.С.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

У статті викладені основні положення доктрини вищої освіти України і вимоги до формування клінічного мислення студентів медичного закладу на сучасному етапі.

Ключові слова: міжпредметна інтеграція, клінічне мислення, інноваційні технології.

Національна доктрина освіти в Україні розглядає освіту як сферу національної безпеки; пріоритет державної політики; основу соціально-економічного і духовного розвитку країни.

Основними завданнями сучасного етапу вдосконалення медичної освіти на додипломному та післядипломному етапах виступають доступність і ефективність; забезпечення сучасної якості; задоволення потреб розвитку особистості, суспільства і держави.